

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL SUCEAVA
SECȚIA I CIVILĂ
ÎN C H E I E R E

Ședința publică din data de 10 ianuarie 2017

Președinte
Judecător
Judecător
Grefier

Pe rol, judecarea recursului declarat de reclamanții (...), toți domiciliați în (...), **împotriva deciziei nr. 776 din 15 iunie 2016, pronunțată de Tribunalul Suceava – Secția I a civilă (dosar nr. 4804/285/2014)**, intimată fiind pârâta (...), cu sediul în (...).

La apelul nominal, făcut în ședință publică, se prezintă avocat (...), pentru reclamanții recurenți și avocat (...), pentru pârâta intimată, lipsă fiind părțile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se face referatul oral al cauzei de către grefierul de ședință, după care instanța învederează că s-au depus la dosar, din partea pârâtei intimată (...), precizări față de sesizare Î.C.C.J. cu privire la chestiunea invocată din oficiu la termenul anterior.

Întrebat fiind, avocat (...) arată că a lecturat punctul de vedere al intimatei și nu dorește să i se înmâneze duplicatul înscrisului depus la dosar.

Totodată arată că reclamanții recurenți nu și-au exprimat în scris poziția asupra acestei chestiuni, dar apreciază că solicitarea invocată din oficiu de instanță este admisibilă, în temeiul art. 519 Cod procedură civilă, cu atât mai mult cu cât actele normative ce prevăd facilități la plata taxei de timbru sunt aplicabile atât căilor ordinare, cât și căilor extraordinare de atac, acestea nefiind exceptate de la regulile prevăzute de O.U.G. nr. 51/2008 și O.U.G. nr. 80/2013.

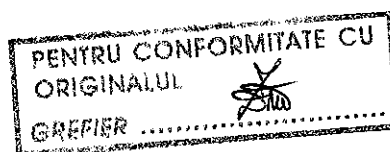
Pe cale de consecință, apreciază că instanța de recurs a procedat corect prin comunicarea adresei cu privire la timbrarea recursului, obligație care a fost complinită de recurenți, astfel că nu este dată excepția nulității recursului față de nede punerea odată cu memoriul de recurs a taxei de timbru.

Avocat (...) menționează că sancționarea cu nulitatea a neatașării dovezii de achitare a taxei de timbru la cererea de recurs afectează accesul neîngrădit la justiție și efectivitatea exercitării acestei căi de atac.

Mai arată că trebuie avută în vedere și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că scopul Convenției pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale este să apere nu numai drepturi teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, iar atunci când normele referitoare la formele ce trebuie respectate pentru introducerea unui recurs și aplicarea lor îi împiedică pe justițiabili să se prevaleze de căile de atac, sunt violate prevederile art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană.

În consecință, apreciază că dispozițiile art. 486 alin. (2) și (3) Cod procedură civilă trebuie interpretate în sensul că lipsa dovezii atașării taxei de timbru la cererea de recurs se poate complini, ulterior depunerii cererii de recurs, urmând procedura prevăzută de art. 33 din OUG nr. 80/2013.

Consideră că sesizarea Î.C.C.J. în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare a prevederilor art. 486 alin. (2) și (3) Cod procedură civilă, formulată din oficiu, este admisibilă conform art. 519 Cod procedură civilă.

Instanța urmează să delibereze cu privire la sesizarea Î.C.C.J. în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, aspectul necesar a fi lămurit fiind următorul : „Cum se interpretează dispozițiile art. 486 alin. 2 și 3 din Codul de procedură civilă, respectiv neatașarea dovezii plății taxei de timbru la cererea de recurs atrage sancțiunea nulității recursului sau lipsa dovezii achitării taxei se poate complini, ulterior depunerii cererii de recurs, urmând procedura prevăzută de art. 33 alin.2 din OUG nr. 80/2013?”.

Totodată, aduce la cunoștința apărătorilor părților că, în cazul în care va fi sesizată Î.C.C.J. cu această chestiune, devin aplicabile dispozițiile art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, referitoare la suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

C U R T E A,

I Expunerea succintă a procesului:

Reclamanții (...) au solicitat instanței obligarea pârâtei (...) la predarea, în deplină proprietate și liniștită posesie a suprafeței de 2363 m.p. teren, în valoare de 2400 lei, situată în comuna (...), județul (...), precum și ridicarea unor construcții provizorii amplasate de pârâtă pe terenul revendicat.

În motivare au arătat că sunt proprietarii acestui teren din anul 2003, în baza unui contract de vânzare-cumpărare, iar ulterior, suprafața revendicată a fost ocupată inițial de (...), fiind vândută pârâtei în anul 2008.

Prin întâmpinare, pârâta a susținut că nu sunt întemeiate pretențiile reclamanților, că terenul a aparținut fostei (...), transformată în (...), societate care a dobândit prin efectul legii dreptul de proprietate cu privire la terenul în litigiu.

S-a pus în vedere reclamanților obligația achitării taxei de timbru în cuantum de 233 lei (133 lei + 100 lei), conform prevederilor art. 200 alin. 3 Cod procedură civilă, dovada achitării taxei fiind depusă la fila 24 dosar fond.

Soluția instanței de fond:

Judecătoria Rădăuți, prin sentința civilă nr. 4172 din 11 decembrie 2015, a respins acțiunea reclamanților având ca obiect revendicare și ridicare construcții.

S-a reținut că titlul de proprietate al reclamanților a fost emis fără respectarea dispozițiilor legale și fără o corectă identificare a terenului deținut la acea dată de societate, nefiind întocmită fișa cu schița terenului și procesul verbal de punere în posesie, în care să se regăsească situația din teren.

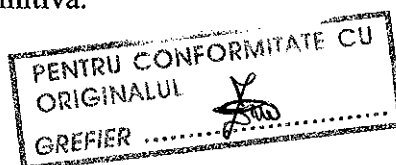
Apelul reclamanților:

În motivarea apelului reclamanții au arătat că vânzătorii terenului erau proprietarii acestei suprafețe, în calitate de moștenitori ai defunctului pe numele căruia s-a emis titlul de proprietate, însă pârâta a refuzat orice înțelegere cu privire la teren. În anul 2014 au demarat formalitățile pentru înscrierea dreptului de proprietate în cartea funciară, însă au primit încheiere de respingere, deoarece exista suprapunere în schițele care alcătuiesc documentațiile cadastrale ale reclamanților și ale pârâtei.

S-a pus în vedere apelanților obligația achitării taxei de timbru în cuantum de 80 lei, conform dispozițiilor art. 23 alin.1 lit. b din OUG nr. 80/2013, dovada plății fiind făcută cu chitanța de la fila 14 dosar apel.

Soluția în apel:

Tribunalul Suceava, prin decizia nr. 776 din 15 iunie 2016, a respins ca nefondat apelul declarat de reclamanți, hotărârea fiind definitivă.

S-a avut în vedere faptul că prima instanță a interpretat în mod corect probatoriul administrat în cauză, iar raportul de expertiză întocmit în apel confirmă situația de fapt reținută la fond.

Recursul reclamantilor:

În motivarea recursului s-a criticat faptul că instanțele au conferit în mod nelegal forță probantă absolută unui certificat de atestare a dreptului de proprietate, cât timp pentru terenul în litigiu a fost emis titlul de proprietate nr. 1092 din 13 mai 1995. Mai mult, au subliniat reclamantii că raportul de expertiză și suplimentul la acest raport au relevat o suprapunere a titlurilor în limita suprafeței de 908 m.p., însă instanța a reținut contrariul.

La primirea cererii de recurs, curtea de apel a dispus comunicarea în scris către recurent a lipsurilor cererii, respectiv dovada achitării taxei judiciare de timbru în cuantum de 100 lei, potrivit dispozițiilor art. 24 alin. 1 din OUG nr. 80/2013.

Chitanța doveditoare a plății taxei a fost depusă la fila 27 dosar recurs.

II Admisibilitatea sesizării:

Instanța de recurs constată că prezenta sesizare este admisibilă, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, după cum urmează:

1. În cauză, dosarul nr. 4804/285/2014 al Curții de Apel Suceava este în curs de judecată, fiind în faza recursului;

2. Instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă prezenta cauză în ultimă instanță;

3. Cauza care formează obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investită să soluționeze cauza;

4. Soluționarea pe fond a recursului ar putea depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;

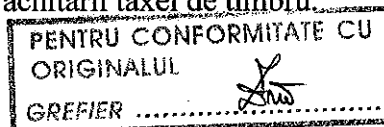
Astfel, se constată că, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016), s-a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecății. În speță, această condiție este îndeplinită, deoarece modul în care ar urma să fie interpretat și aplicat textul de lege cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează și soluția pe fond a cererii deduse judecății, în cauză fiind invocată excepția nulității cererii de recurs.

5. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

6. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție consultate la data de 10.01.2017.

Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept:

Reclamantii recurenți au arătat oral, prin apărător, că actele normative care prevăd facilități la plata taxei de timbru sunt aplicabile atât căilor ordinare, cât și căilor extraordinare de atac, acestea nefiind excluse de sub incidența OUG nr. 51/2008 și OUG nr. 80/2013. Consideră că în mod corect instanța de recurs a procedat la comunicarea adresei privind timbrarea recursului, obligație îndeplinită de recurenți, astfel încât nu este dată excepția nulității recursului în raport de dispozițiile art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă, respectiv față de nede punerea odată cu memoriul de recurs a dovezii achitării taxei de timbru.

Pârâta intimată, prin apărător, a formulat în scris punctul său de vedere și a arătat că așa cum rezultă din reglementările procedurale privind cerința timbrajului – art. 470 alin. 3 Cod procedură civilă, art. 486 alin. 2 Cod procedură civilă și art. 494 Cod procedură civilă – lipsa atașării dovezii achitării taxei de timbru la cererea de recurs nu poate fi complinită până la termenul de judecată la care partea a fost citată în recurs.

Pe de altă parte – susține intimata – având în vedere interesul fundamental al justițiabililor de a avea acces la calea extraordinară de atac a recursului ca ultim nivel de jurisdicție în care își pot apăra drepturile, consideră că cerința atașării dovezii achitării taxei de timbru la cererea de recurs sub sancțiunea nulității este de natură a afecta grav efectivitatea exercitării căii de atac a recursului, cu consecința restrângerii nejustificate a accesului la justiție.

De asemenea trebuie avută în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că scopul Convenției pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale este să apere nu drepturi teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, iar atunci când normele referitoare la formele ce trebuie respectate pentru introducerea unui recurs și aplicarea lor îi împiedică pe justițiabili să se prevaleze de căile de atac, sunt încălcate prevederile art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană.

În consecință, apreciază că dispozițiile art. 486 alin. (2) și (3) Cod procedură civilă trebuie interpretate în sensul că lipsa dovezii achitării taxei de timbru la cererea de recurs se poate complini, ulterior depunerii cererii de recurs, urmând procedura prevăzută de art. 33 din O.U.G. nr. 80/2013.

Punctul de vedere al completului de judecată:

1. Normele de drept interne ce urmează a fi supuse dezlegării Î.C.C.J.:

- Art. 197 Cod procedură civilă :

„În cazul în care cererea este supusă timbrării, dovada achitării taxelor datorate se atașează cererii. Netimbrarea sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de chemare în judecată, în condițiile legii.”

- Art. 200 alin. 3 Cod procedură civilă :

„(3) Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (2), prin încheiere, dată în camera de consiliu, se dispune anularea cererii.”

- Art. 470 alin. 2 și 3 Cod procedură civilă :

„(2) La cererea de apel se va atașa dovada achitării taxelor de timbru.

(3) Cerințele de la alin. (1) lit. b) și e) și cea de la alin. (2) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității, iar cele de la alin. (1) lit. c) și d), sub sancțiunea decăderii. Lipsa semnăturii poate fi împlinită în condițiile art. 196 alin. (2), iar lipsa dovezii achitării taxei de timbru poate fi complinită până la primul termen de judecată la care partea a fost legal citată în apel.”

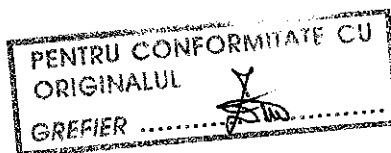
- Art. 486 alin. 2, 3 Cod procedură civilă :

„(2) La cererea de recurs se vor atașa dovada achitării taxei de timbru, conform legii [...].

(3) Mențiunile prevăzute la alin. (1) lit. a) și c) - e), precum și cerințele menționate la alin. (2) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității. Dispozițiile art. 82 alin. (1), art. 83 alin. (3) și ale art. 87 alin. (2) rămân aplicabile.”

2. Alte norme de drept intern apreciate a fi relevante pentru analiză :

Art. 174, art. 176, art. 179 alin. 1 din Codul de procedură civilă:

Art. 174:

(1) Nulitatea este sancțiunea care lipsește total sau parțial de efecte actul de procedură efectuat cu nerespectarea cerințelor legale, de fond sau de formă.

(2) Nulitatea este absolută atunci când cerința nerespectată este instituită printr-o normă care ocrotește un interes public.

(3) Nulitatea este relativă în cazul în care cerința nerespectată este instituită printr-o normă care ocrotește un interes privat.

Art. 176:

Nulitatea nu este condiționată de existența unei vătămări în cazul încălcării dispozițiilor legale referitoare la:

1. capacitatea procesuală;
2. reprezentarea procesuală;
3. competența instanței;
4. compunerea sau constituirea instanței;
5. publicitatea ședinței de judecată;
6. alte cerințe legale extrinseci actului de procedură, dacă legea nu dispune altfel.

Art. 179 alin. 1:

(1) Actul de procedură nul sau anulabil este desființat, în tot sau în parte, de la data îndeplinirii lui.

Art. 24 – 25 din O.U.G. nr. 80/26.06.2013 :

Art. 24:

„(1) Recursul împotriva hotărârilor judecătorești se taxează cu 100 lei dacă se invocă unul sau mai multe dintre motivele prevăzute la art. 488 alin. (1) pct. 1 - 7 din Codul de procedură civilă.

(2) În cazul în care se invocă încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, pentru cereri și acțiuni evaluabile în bani, recursul se taxează cu 50% din taxa datorată la suma contestată, dar nu mai puțin de 100 lei; în aceeași ipoteză, pentru cererile neevaluabile în bani, cererea de recurs se taxează cu 100 lei.

(3) Recursul incident și recursul provocat se taxează după regulile prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 25:

(1) Se taxează cu 20 lei cererile pentru exercitarea apelului sau, după caz, a recursului împotriva următoarelor hotărâri judecătorești:

- a) încheierea prin care s-a dispus vânzarea bunurilor în acțiunea de partaj;
- b) încheierea de suspendare a judecării cauzei;
- c) hotărârile de anulare a cererii ca netimbrată, nesemnată sau pentru lipsa calității de reprezentant.

(2) Se taxează cu 50 lei cererile pentru exercitarea apelului sau, după caz, recursului împotriva următoarelor hotărâri judecătorești:

- a) hotărârile prin care s-a respins cererea ca prematură, inadmisibilă, prescrisă sau pentru autoritate de lucru judecat;
- b) hotărârea prin care s-a luat act de renunțarea la dreptul pretins;
- c) hotărârea prin care s-a luat act de renunțarea la judecată;
- d) hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților.

(3) Cererea pentru exercitarea căii de atac care vizează numai considerentele hotărârii se timbrează, în toate situațiile, cu 100 lei.

Art. 42 alin. 1 din O.U.G. nr. 80/2013 :

„(1) Persoanele fizice pot beneficia de scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 13 alin. 1, 2, 3 din O.U.G. nr. 51/2008:

„(1) Ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se poate acorda în urma unei noi cereri.

(2) Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar în vederea exercitării unei căi de atac se adresează instanței a cărei hotărâre se atacă, în mod obligatoriu, înăuntrul termenului pentru exercitarea căii de atac și se soluționează de urgență de un alt complet decât cel care a soluționat cauza pe fond.

(3) Prin introducerea cererii pentru acordarea ajutorului public judiciar, termenul pentru exercitarea căii de atac se întrerupe o singură dată, dacă solicitantul depune în termen de cel mult 10 zile înscrisurile doveditoare prevăzute la art. 14. De la data comunicării încheierii prin care s-a soluționat cererea de ajutor public judiciar ori, după caz, cererea de reexaminare, în sensul admiterii, respectiv al respingerii, începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe:

Cu privire la incidența dispozițiilor art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă Curtea de Apel Suceava s-a mai pronunțat prin deciziile civile nr. 72/10.05.2016 (dosar nr. 3215/193/2015) și nr. 136/11 octombrie 2016 (ds. nr. 5659/285/2015), anexate prezentei sesizări.

În deciziile menționate s-a reținut că, spre deosebire de judecata de la fond și de cea din apel, în calea de atac a recursului există dispoziții procedurale expres prev. de art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă, care înlătură de la aplicare dispozițiile cu caracter general la care face trimitere art. 494 Cod procedură civilă.

4. Nu a fost identificată jurisprudență apreciată a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supusă analizei.

5. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate.

Instanța de recurs apreciază că au caracter special dispozițiile art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă, potrivit cărora neîndeplinirea cerințelor prevăzute la alin. 2 – și anume atașarea dovezii achitării taxei de timbru – este sancționată cu nulitatea (exceptând dispozițiile referitoare la asistarea, respectiv reprezentarea prin avocat, declarate neconstituționale prin decizia Curții Constituționale nr. 462/2014). Spre deosebire de judecata la fond, când neîndeplinirea cerinței timbrării prevăzută de art. 197 Cod procedură civilă se comunică reclamantului, acesta primind un termen de 10 zile pentru complinirea lipsei (art. 200 alin. 3 Cod procedură civilă) și de procedura prevăzută pentru calea de atac a apelului, unde lipsa dovezii achitării taxei de timbru poate fi complinită până la primul termen de judecată (art. 470 alin. 3 teza II Cod procedură civilă), în calea de atac a recursului există procedura expresă conținută de art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă, această prevedere înlăturând de la aplicare dispozițiile cu caracter general la care face referire art. 494 Cod procedură civilă.

Opinia instanței este că textul de lege menționat mai sus, care prevede „atașarea” la cererea de recurs a chitanței doveditoare a plății, trebuie interpretat în sensul său literal, deducându-se că declarația de recurs trebuie însoțită, sub sancțiunea nulității prev. de art. 486 alin. 3 Cod procedură civilă, de dovada plății taxei de timbru. Prevederile din codul de procedură nu conțin alte precizări din care să reiasă posibilitatea prezentării, la o dată ulterioară, a dovezii plății taxei de timbru.

Reglementarea oferită de Codul de procedură civilă chestiunii timbrajului, pentru calea de atac a recursului, se coroborează cu prevederi din cuprinsul în OUG 51/2008 și OUG 80/2013 referitoare la această cale de atac.

Dispozițiile art. 24 și 25 din O.U.G. 80/2013 prevăd sume fixe, respectiv sume minime fixe pentru acțiunile evaluabile în bani, datorate în funcție de criticile avansate în recurs și de obiectul cauzei, scopul prezumat fiind acela de a nu pune partea în dificultate în ceea ce privește aprecierea cuantumului taxei, dat fiind faptul că, anterior înregistrării declarației de recurs, cuantumul taxei de timbru nu poate fi stabilit de instanța ce urmează a fi sesizată.

Astfel, în opinia noastră, imposibilitatea indicării de către instanța de recurs a unui cuantum determinat al taxei de timbru, necesar părții pentru efectuarea plății și atașarea dovezii la declarația de recurs, este complinită de dispozițiile menționate anterior.

De asemenea, OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă prevede, la art. 13, că solicitarea pentru acordarea ajutorului public judiciar în vederea exercitării unei căi de atac se adresează instanței a cărei hotărâre se atacă, în mod obligatoriu, înăuntrul termenului pentru exercitarea căii de atac, termen care se întrerupe o singură dată, dacă solicitantul depune înscrisurile prevăzute la art. 14 din ordonanță, iar de la data comunicării încheierii prin care s-a soluționat cererea de ajutor public judiciar ori, după caz, cererea de reexaminare, în sensul admiterii, respectiv al respingerii, începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.

Se poate spune că textele de lege menționate anterior sunt corelate cu dispozițiile art. 486 alin. 2 și 3 Cod procedură civilă, prin aceea că prevăd în cazul recursului o sumă fixă pentru toate situațiile, astfel încât partea este în măsură să cunoască cel puțin suma minimă pe care o are de plătit (pentru acțiunile evaluabile în bani) încă de la momentul formulării recursului, existând posibilitatea ca ulterior instanța să pună în vedere părții să achite, într-un anumit termen, eventualele diferențe aferente valorii obiectului acțiunii.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
D I S P U N E :**

În baza art. 519 Cod procedură civilă, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept privind interpretarea dispozițiilor art. 486 alin. 2 și 3 din Codul de procedură civilă, în sensul de a lămuri dacă neatașarea dovezii plății taxei de timbru la cererea de recurs atrage sancțiunea nulității recursului sau lipsa dovezii achitării taxei se poate complini, ulterior depunerii cererii de recurs, urmând procedura prevăzută de art. 33 alin. 2 din O.U.G. nr. 80/2013.

Fără cale de atac.

În baza art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă, suspendă judecata până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pronunțată în ședința publică din 10 ianuarie 2017.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Redact.
Jud. fond
Tehnodact.
Ex. 4 / 03.02.2017

